

La croada de l'ex-cap del Mossad

Meir Dagan ha tornat a parlar. Aquesta vegada, des de la tribuna de la cambra d'indústria i comerç de Tel-Aviv, un lloc força discret per a respondre una pregunta molt important: Israel ha d'atacar les centrals nuclears de l'Iran? Meir Dagan, l'home de 66 anys que fins a principi d'any dirigia el Mossad, el servei d'intel·ligència exterior israelià, creu que no.

Torna a avisar, torna a pronunciar la frase següent: cal pensar què passaria l'endemà. Sovint ha afirmat que un atac seria terrible per a Israel i implicaria una catàstrofe de dimensions incalculables.

És el dimecres abans de la maniobra dels avions de combat israelians a l'espai aeri de Sardenya, que s'acaba de fer pública. El programa d'entrenament consisteix a atacar objectius a gran distància, proveir-se de combustible en ple vol i repel·lir míssils terra-aire. A la tarda, al cel d'Israel és molt visible el solc vertical que ha deixat el míssil en proves Jericó 3, suposadament capaç de transportar una bomba nuclear a una distància de 4.500 quilòmetres.

Ahora, el diari britànic *The Guardian* anuncia que el govern de David Cameron té intenció de mobilitzar vaixells de guerra equipats amb míssils de creuer en direcció a l'Iran. L'endemà al matí, a tota la zona de Tel-Aviv retronen les sirenes. La gent surt dels cotxes espaordida, i mira de trobar refugi en algun búnquer. Temen que hagi esclatat la guerra. Però tot plegat només és un simulacre.

Atac en diversos fronts. Una casualitat? És cert que Israel prepara un atac, o bé es tracta d'una nova estratègia de guerra psicològica? O potser es tracta de fer pressió sobre la resta de països, especialment Europa i els Estats Units, amb el lema "o feu alguna cosa, o atacarem"?

Aquesta setmana es presenta, a Viena, un nou informe de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica, que confirma per primera vegada que l'Iran fa

És cert que Israel té intencions d'atacar les plantes nuclears iranians? Fa mesos que l'ex-cap del Mossad, Meir Dagan, adverteix d'aquesta possibilitat i espera evitar la catàstrofe. El govern de Netanyahu es mostra enutjat.

experiments amb tecnologia destinada únicament a fabricar la bomba atòmica. Per a Israel, aquest és un moment òptim per a exigir l'enduriment de les sancions. Per això no s'exclou totalment una maniobra diplomàtica, sinó que es considera més aviat probable.

Tanmateix, aquesta possibilitat no vol dir que Israel no prepari un atac. Ben al contrari, és força probable que es dediqui a esmolar totes les eines, polítiques i militars. Israel creu que disposa d'un màxim de 9 a 12 mesos per a aturar el programa nuclear iranià per la via militar. Els nord-americans situen el límit entre 18 i 21 mesos. No és pas gaire temps.

A Israel, la qüestió de l'atac és, avui dia, més pública que mai. Aquest debat no pot formar part d'una bravata, perquè el fet que el poble, de cop i volta, hi vulgui dir la seva, no resulta gaire beneficiós per al primer ministre. Els periodistes sempre han especulat amb la possibilitat d'un atac, però ara, de sobte, són els polítics, els militars i els membres del servei secret que aixequen la llebre d'una manera ben notòria. El ministre de l'Interior afirma que aquesta operació no el deixa dormir, i l'endemà ho nega. El diari *Jediot Acharonot* publica un reportatge amb

el títol de "Pressió atòmica". L'article comença amb una pregunta d'allò més suggeridora: "S'han posat d'acord, el primer ministre i el ministre de Defensa, per a atacar les centrals nuclears de l'Iran?"

Aquesta és una pregunta crucial.

Meir Dagan en podria tenir la resposta, perquè és l'home que ha fet saltar a la palestra aquest debat, des de la recambra dels serveis secrets.

Durant vuit anys, mentre era el cap del Mossad, Dagan fou l'home més reservat d'Israel. "L'home del ganivet entre les dents", l'anomenaven des del seu entorn. Ariel Sharon, l'ex-primer ministre, en designar-lo com a cap del Mossad, va afirmar que Dagan tenia una habilitat especial a decapitar els àrabs. Però el dia 6 de gener del 2011, Meir Dagan va trencar el silenci.

La darrera jornada al seu càrrec va convidar, per primer cop, diversos periodistes israelians a la seu central del Mossad. Un lloc que no té adreça i que no apareix a cap mapa. En aquella ocasió va anunciar que l'Iran haurà acabat de fabricar la bomba atòmica, tirant curt, a mitjan dècada actual, això si ningú no hi posa entrebancs. I fins que l'Iran no hagi acabat de fabricar un cap atòmic, podrien transcórrer, ben bé, tres anys més. Això ens situaria al 2018. Una xifra que fa pensar que un atac a hores d'ara seria absurd.

Fins i tot en el cas que Israel es llançés a l'atac immediatament, continua Dagan, el programa nuclear iranià no s'aturaria. Ben al contrari, els iranians es rearmarien de valent i adoptarien una estratègia militar, i Israel, fos com fos, "n'acabaria pagant un preu terrible i intolerable". L'Iran, Síria —que en aquell moment encara era un país estable— i també les milícies de Hamàs i Hezbol·là —finançades pels seus propis governs— llançarien míssils a Israel, des del nord i des del sud, i milers de persones hi podrien morir. "Com podríem defensar-nos d'un atac d'aquesta mena? No en tinc la resposta."

La màxima dirigent de la censura militar israeliana seu al costat de Da-

EL TEMPS

Un pilot de combat israelià fa un vol d'entrenament sobre el desert de Nègueb.

gan mentre fa aquestes declaracions. En acabar, s'adreça als periodistes i els diu: "Res de tot això que heu sentit no pot veure la llum. Aquest cop, no es tracta de protegir el cap del Mossad de l'opinió pública, sinó a l'inrevés. Cal protegir el públic del cap del Mossad."

Un fet del tot inèdit a Israel: el cap dels serveis secrets s'adreça al públic i llança un advertiment, perquè desconfia del seu govern; perquè sospita que es pot exposar a una guerra innecessària. I perquè és evident que creu que la decisió ja ha estat presa, o falta ben poc.

Per aquest motiu, revela les aliances secretes establertes sobre aquesta qüestió decisiva entre els diversos serveis, les forces armades i l'aparell polític d'Israel. Si és cert això que Dagan reitera a les seves sorprenents aparicions, realment el primer ministre i el ministre de Defensa són partidaris de l'atac.

Traïdor o heroi? Malgrat la censura, les paraules de Dagan s'escolen als diaris, delerosos de publicar escàndols. Ara, Dagan s'expressa sobre gairebé tots els temes relacionats amb

la política. Qualifica d'"error greu" l'alliberament de més d'un miler de presoners en bescanvi pel soldat Gilad Schalit. Critica que el govern no negociï amb els palestins, que hagi perdut Turquia i que hagi provocat l'aïllament d'Israel. Però, sobretot, insisteix en l'advertiment sobre el possible bombardeig de les instal·lacions nuclears iranianes.

Des de llavors, Dagan ha esdevingut un heroi, per a alguns, i un enemic públic, per a uns altres. El govern el considera un traïdor, un dement, l'entorn del primer ministre l'acusa de sabotatge i afirma que Dagan només vol revenja per la seva destitució com a cap del Mossad. Ha hagut de retornar el seu passaport diplomàtic i diversos polítics conservadors exigeixen que sigui processat. Un alt comandament militar afirma que si el poguessin arrestar, ja ho haurien fet.

"Es tracta d'un abús de confiança, un fet repugnant i detestable, fruit de la megalomania que pateixen alguns", afirma el diputat del Likud Benni Begin. El vice-primer ministre Mosche Jaalon ho qualifica d'intent de cop d'estat.

Benjamin Netanyahu lluita contra la sensació que encara resta prou temps per a aturar la bomba atòmica. Per a ell, la bomba nuclear iraniana és comparable a l'Holocaust. El seu temor més gran és que el món aprengui a viure amb la bomba atòmica dels aiatol·làs. Va exigir moltes vegades als nord-americans que actuessin, quan encara era el cap de l'oposició, tal com revela WikiLeaks. Netanyahu afirma que es tracta d'un moment històric, i els caps d'estat han de prendre decisions històriques.

Sembla que podria haver arribat el moment. I sembla, també, que Meir Dagan ho vol impedir.

Però, qui és Meir Dagan, l'home que va ser una ombra durant un bon grapat d'anys? És una persona audaç que fa advertiments, o és un home decebut per la política? Com pot ser que un cap del Mossad infame, com ell, esdevingui el crític més ferotge del govern? I sobretot: com n'és, de creïble, l'advertiment que fa?

Dagan va néixer el mes de gener de l'any 1945 en un gèlid tren de mercaderies que circulava entre Sibèria i Polònia. A l'edat de 26 anys ja era

L'ex-cap del Mossad, Meir Dagan, i el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, en una reunió del consell de ministres, el dia 2 de gener passat. A la dreta, els presidents britànic, David Cameron, i nord-americà, Barack Obama.

comandant d'una unitat especial de l'exèrcit israelià i tenia fama de no fer presoners. Va rebre una distinció perquè va aconseguir d'arrabassar, amb una mà, una granada a un terrorista, mentre el degollava amb l'altra. Per a ell, ser el més fort és la clau de la supervivència.

Mentre Dagan era al Mossad, tenia una foto penjada al despatx. A la imatge hi ha un jueu barbut, amb un xal de pregària, agenollat, que alça els braços mentre un oficial de les SS l'apunta amb una arma. "Aquest home era el meu avi", deia sempre Dagan als visitants. "Poc després de fer-li aquesta foto, el dia 5 d'octubre del 1942, els nazis el van assassinar. Cada cop que miro aquesta foto juro que faré tant com sigui al meu abast perquè uns fets com aquests no es repeteixin mai."

Si visiteu el museu Jad Vaschem, en memòria de les víctimes de l'Holocaust, us adonareu que hi ha un bon grapat de famílies que afirmen que l'home de la foto és parent seu. Tanmateix, Dagan està convençut que aquesta és la seva connexió personal amb l'Holocaust. I, per a ell, també és un recordatori constant del que podria

comportar una bomba nuclear iraniana. En això, coincideix amb Benjamin Netanyahu, que considera que Mahmud Ahmadinejad és el nou Hitler.

El mateix fi, mitjans diferents.

Tots dos, Dagan i Netanyahu, han dedicat la vida a impedir la fabricació de la bomba atòmica iraniana, però amb estratègies i calendaris ben diferents. Netanyahu és partidari d'atacar abans no sigui massa tard. Pren com a model dos bombardeigs que van reeixir: l'any 1981 a l'Iraq, i el 2007 a Síria: en cap dels dos casos, el règim local no va contraatacar.

Dagan, en canvi, creu que l'atac militar és l'últim recurs, per a fer servir "només quan ja tinguem l'espasa al coll". Pensa que un atac desfermaria una guerra interminable a la regió. Com a cap del Mossad ja va comandar una guerra encoberta amb l'objectiu d'endarrerir al màxim la data de fabricació de la bomba atòmica. Ho va fer amb l'ajuda del virus Stuxnet, un seguit d'accidents força estranys i l'"eliminació de forces importants", com explica Dagan en una conversa privada. Diu que s'ha produït una "deserció blanca", perquè cada cop hi ha menys científics iranians disposats a col·laborar voluntàriament amb el programa nuclear.

La fabricació de la bomba s'ha d'endarrerir fins que caigui el règim de Teheran. I, segons el parer de Dagan, aquest moment arribarà aviat. Ara tem que si Netanyahu reacciona precipitadament, pot engegar a dida el seu

pla. Netanyahu no és, precisament, un home pacient. Fa ja més de deu anys que llança advertiments sobre l'Iran, i no creu que la guerra encoberta de Dagan hagi servit per a evitar que els iranians fabriquin la bomba atòmica. Diversos alts comandaments militars i polítics retreuen a Dagan que al final del seu càrrec, fins i tot concedís temps als iranians.

Però Dagan defensa l'estratègia que va emprendre, sent l'obligació d'advertir. La persona que ordeni l'atac serà responsable del destí de les generacions futures. Per això, la decisió no es pot prendre en petit comitè, afirma Dagan, i afegeix: i menys encara aquests polítics.

A parer de Dagan, Netanyahu no és capaç de liderar Israel, ha fracassat en tots els àmbits. Israel mai no ha tingut tanta força militar i tanmateix, tanta feblesa política. Durant els anys que va col·laborar amb Netanyahu, mai no va arribar a saber quins eren, concretament, els objectius polítics i militars del primer ministre. De l'Iran, en canvi, Netanyahu sí que en tenia una opinió, i també un objectiu. Dagan retreu que, per tal d'assolir aquest objectiu, tant Netanyahu com el ministre de Defensa, Ehud Olmert, van mirar d'apaivagar qualsevol crítica. Tots dos pretenien decidir sols, sense incloure la resta del govern, amb un mètode que Dagan qualifica de problemàtic des del punt de vista jurídic.

Afirma que precisament aquesta és la raó per la qual ell i el cap de les forces armades, Gabi Aschkenasi, van

Els Estats Units també fa força temps que temen que Israel acabi atacant l'Iran

ser destituïts a principi d'enguany, i el mateix motiu pel qual el cap del servei d'intel·ligència interior, Juval Diskin, un cop va deixar el càrrec, no va poder esdevenir cap del Mossad. Els seus successors tenen fama de mostrar-se poc crítics respecte a la possibilitat d'atacar l'Iran. Si més no, els manca experiència per a plantar cara i aconseguir res. Dagan ho qualifica, tot plegat, de complot, de cop d'estat silenciós de la política contra els serveis secrets. "Diskin, Aschkenasi i jo podríem blocar aventures perilloses." Actualment, ja no hi ha ningú capaç d'aturar-los.

Aquesta versió té l'aval de nombrosos ex-militars, membres dels serveis secrets i polítics, que defensen Dagan i alcen la veu en el mateix sentit. "Escolteu-los, en tots els àmbits", exclama també Zipi Livni, la líder de l'oposició. Abans, les crítiques públiques eren inusuals, però això ha canviat.

Dani Jatom i Efraïm Halevi, dos ex-caps del Mossad, són del parer que Dagan té dret a expressar la seva opinió, i que, a més, té bons motius per a fer-ho. "Cal que la gent escolti les seves idees sobre el tema de l'Iran", diu Jatom. Aquells que coneixen Dagan, sobretot els ex-generals i més companys, confirmen que l'ex-cap del Mossad pensa realment allò que diu. No pretén ficar-se en la política, ni tampoc vol treure'n cap benefici.

Esforços per a aturar l'atac. Els nord-americans també fa força temps que temen que Israel acabi concretant les seves amenaces d'atacar. La primavera de l'any 2008, el president dels EUA, George W. Bush, va fer una vi-

Planta nuclear de Bushehr, al sud de l'Iran. Segons informacions locals, el 12 de setembre, representants russos i iranians van inaugurar aquest centre, amb perspectives de construir-ne més.

sita sorpresa a Israel. Va demanar una entrevista amb el primer ministre Ehud Olmert i el seu ministre de Defensa, Ehud Barak. Cap dels dos no sabia el motiu d'aquesta visita. "Necessito que em prometeu que no aprofitareu el període de transició entre jo i el meu successor per a atacar l'Iran", els va instar Bush, amb preocupació evident.

El mes d'octubre, el ministre de defensa dels EUA, Leon Panetta, va efectuar una visita ben semblant. "Totes les accions contra el programa nuclear iranià s'han de coordinar amb la comunitat mundial", va advertir a Jerusalem, d'una manera tan evident que semblava com si els serveis secrets nord-americans haguessin sentit campanes d'un atac imminent.

Ha aconseguit endarrerir l'atac, Meir Dagan? O, fins i tot, l'ha evitat? És

possible que en un futur esbrinem la resposta d'aquestes preguntes. Però també pot ser que mai no ho sapiguem. Sigui com vulgui, és ben segur que no hi ha res que perjudiqui tant un atac secret com que se'n parli arreu. Menahem Begin va suspendre la primera operació aèria contra el reactor iraquiana Osirak quan el líder de l'oposició, Shimon Peres, se'n va assabentar. Els pilots ja eren dins els jets, preparats. Un mes més tard, van destruir el reactor.

"Perdoneu-me —diu Dagan—, però continuaré parlant cada vegada que en tingui oportunitat." Ningú no hauria d'intentar deturar-lo. Té un bon advocat. I bona memòria.

**Ronen Bergman
Juliane von Mittelstaedt**

Traducció de Mireia Menal

La seva connexió fàcil, ràpida i segura amb Europa, amb el món.

Barcelona Europa

- ◆ El primer port espanyol en tràfic internacional.
- ◆ El port capdavanter de la Mediterrània i del sud d'Europa.
- ◆ El port de creuers núm. 1 d'Europa i el quart del món.
- ◆ El primer port a obtenir la certificació de qualitat ISO 9001.

Una connexió mai vista

Port de Barcelona
www.portdebarcelona.es

 Entitat beneficiària del fons de cohesió de la Unió Europea